

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. „GORENJEČ“ stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrto leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

Anton Bonaventura — bankir.

Ni ga bolj agilnega in podvzetnega človeka v deželi od škofa Antona Bonaventure. On vlada vso deželo, nastavlja in prestavlja duhovnike, nadzoruje vsa Marijina društva, vsako zastavo hodi sam blagoslavljal, vozi se na Dunaj moledovat za pomiloščenje obsojenih duhovnikov, vsake kvatre gre v Rim, v Vatikanu pozna že vse hodnike, pri kanoničnih vizitacijah gre v vsako podružnico, povsod birmuje, povsod ima dolgo, zelo dolgo in še bolj nerazumljivo pridigo, izpove osebno vse Marijine device, na potu iz cerkve v farovž pozdravi par kramaric, v farovžu sprejme navzočo duhovščino, popoldne obišče katoliške magnate, če je kje družina ravno pri obedu, prisede, pohvali juho in polivko.

Ko bi Kristus danes prišel na svet in srečal ljubljanskega škofa, rekel bi mu brez dvombe: Marta, Marta, mnogo se vkrvarjaš, ali le eno je potrebno.

Vendar pa bi se zelo motil, kdor bi mislil, da je škof s tem vže dosegel vrhunec svoje vsestranosti.

Začel je zidati na šentvidskem polju srednješolski zavod. Zaradi tega zavoda, ki kaže že vsa znamenja jetike, preden se je otvoril, zlezel je v dolge, ki mu vže sedaj leže na prsih kakor težka skala. In način, kako agitira škof za te zavode, nam sili danes pero v roke.

Pred nami leži sledeče pismo:

Velečastiti gospod!

Nikari se ne vstrašite mojega lista. Dolgo sem odlašal, ali mi srce vendar ne da miru, dokler Vas za neko veliko stvar ne poprosim.

Vi ste močno v letih. Gotovo mislite na smrt, akoravno ste še, hvala Bogu, dobro zdravi. Prosim Vas, spomnite se v testamentu naših katoliških zavodov, odprite jim svoje srce in darežljivo svojo roko. To bo delo Bogu drago, cerkvi koristno in narodu neizmerno dobro. Laglje boče obstali na dan sodbe Božje.

Če pa nočete, da bi svet vedel, kaj imate in kaj ste dali: dajte mi, dokler ste še živi in sicer pod pogodbo, da Vam točno izplačujem obresti do Vaše smrti.

Tako delajo duhovni in drugi n. pr. v Tirolskem. S tem se prihrani velik davek, ki ga po smrti sodnija vzame.

Prosim, vslisite me: laglje bote umrli!

Želeč Vam blagoslov Božji Vas srčno pozdravljam

† Anton Bonaventura l. r., škof.

V Ljubljani 19./3. 1899.

To pismo je bilo poslano staremu duhovniku in — kolikor je nam znano — ni imelo zaželenega uspeha. Mi ga objavimo, ker smatramo za svojo časnikarsko dolžnost svariti slovensko ljudstvo pred škofovimi mrežami.

Najpoprej povdarjamo svoje stališče, da kljub vsej dekadenci današnjih dni in, četudi smo grešni liberalci, smatramo vsak lov na testamente za nekaj nečastnega, in sicer za vsakega človeka, četudi ni ljubljanski škof. Zadnja ura in prostost bolnikova razpolagati o svojem imetju popolnoma prosto, brez vsakega zunanega uplivanja je za nas nekaj svetega in mi odrekamo tistemu vsak boljši čut, ki tukaj vtika svoje prste vmes. Lov na testamente je mogoč le pri slabotnih, bojazljivih ali zelo omejenih ljudeh. Iz raznih pravnih vemo, da se za škofove zavode iztiska večkrat denar od starih duhovnikov, kuharic, šivilj, seveda tudi od drugih ljudi, če so za to pristopni. Iz človeškega stališča leži v tem postopanje nekaj krutega in krivičnega. Kje pa je kak župnik na Kranjskem, ali kaka kuharica, ali šivilja, ki bi ne imela revnih svojcev, ki so podpore nujno potrebni. Med temi reveži so onemogli roditelji, ubožni strici, tete, bratje in sestre, ki imajo nekako naravno in po smrti dotičnega tudi zakonito pravico do takih podpor. Ljubljanski škof provzroči po vsakem takem plenu, če se mu posreči, še večjo bedo v krogu teh sorodnikov, on provzroči nebroj solza in kletvic, ki niso niti neutemeljene. In to škodo in to bedo provzroča ne morda liberalcem, katerim škodovati je po načelih novokatoličanstva zaslužno delo, ampak tistemu dobremu našemu ljudstvu, ki ga zastopa dr. Šustersič.

Glede na gospodarsko stališče pa tiči v tem postopanju brezvestno izžemanje našega dobrega ljudstva in dolžnost vse neodvisne javnosti je v bran se postaviti tem krvosomom.

Iz navedenega pisma sledi, da bi škof najraje napravil nekako rentno banko. On je pripravljen spre-

jemati denar »pod pogodbo, da točno izplačuje obresti do smrti« v blagem namenu, da na ta način tudi opehari erar za pristojbino. Mi pa pravimo: Rojaki, bodite previdni; boljše je drži ga, nego lovi ga. Kako jamstvo pa more dati ljubljanski škof, da bo točno odraževal obresti do smrti, kake financijelne zmožnosti pa je dokazal dosedaj? Pred njegovim prihodom v Ljubljano bila je ljubljanska škofija glede denarnih dohodkov ena prvih na jugu. Pet let le jo opravlja škof Jeglič in danes ni mnogo na boljšem, nego kaka škofija na dalmatinskih otokih. Šentvidski zavodi še odprti niso in vendar ima ljubljanski škof več dolga, nego vsi štabni oficirji kakega kavalerijskega polka skupaj. Tistim, ki bi nosili denar v to banko v nadi, da si osigurajo dosmrtno rento, znalo bi se pripetiti, da bi umirali, ne sicer laglje, ampak hitreje. Zaradi tega bomo tem škofovim manevrom posvečevali vso pozornost in ne bomo nehali svariti lahkonverne ljudi, naj bodo previdni in zopet previdni, kajti prepričani smo, da vse kuharice in vse šivilje na Kranjskem nimajo prihranjenega niti tretjino tistega denarja, kar bi ga rabil ljubljanski škof, da bi se zopet ranžiral, vemo pa tudi, da trga škof z vsakim takim plenom meso iz živih teles največih slovenskih revežev.

In če bi v verskem njegovem fanatizmu ne bil vže davno utonil vsaki boljši čut, morala bi se mu oglasiti vest, ki bi mu zabranila nadaljevanje tega brezvestnega in brezupnega sisifovega postopanja.

Če pa bi se našle res katere morda vže na pol ostrizene ovce, ki bi mislile, da bodo laglje umrle, če dajo za škofove zavode tudi zadnjo volno, bi jim mi v spomin poklicali Jegličeve prednike na škofijski stolici, ki so bili mnjenja, da bi kompromitirali škofovo dostojanstvo, ko bi hodili po deželi s pušico v roki; v spomin bi jim poklicali njihov nauk, da je Bog nad vse človeške zmote in strasti vzvišeno bitje, da se pravi Boga žaliti, če se ga v eno vrsto stavi s kakim ori-

jentaliskim despotom, pri katerem se more z denarjem uplivati na sodbo.

To pismo nam je nov dokaz, da je škof Jeglič, od katerega se je pričakovalo idealno in vzorno pastirovanje, prišel vže na stališče tistih kapucinov, ki so v 16. stoletju barantali z odpustki po načelu: Wenn das Gold im Kasten klinget, die Seele in den Himmel springt.

V Kranju, 13. februarja.

Rusko-japonska vojna.

Minuli ponedeljek je brzjav bliskoma raznesel vest, da je japonsko poslanništvo zapustilo Petrograd, in ruski car je vsled tega odredil, da tudi ruski poslanik v Tokio takoj zapusti Japonsko. To je pomenilo ravno toliko, kakor če bi se vojna naravnost napovedala.

Razpor med Japonsko in Rusijo je trajal že dlje časa. Po srečno završeni vojni proti Kitajski je Japonska namreč mislila, da ji je pripadla po tej zmagi že vodilna in odločilna vloga v azijski politiki. Japonska je mala dežela, kajti je veliko manjša od naše Avstrije, pa je ravno tako obljudena. Japonski državniki so izprevideli, da bo treba vedno naraščajoči ljudski masi odpreti pota, kjer bi se lahko širila in razprostirala. Zato so mislili zasesti ne le Korejo, ampak tudi odvzeti Kitajski vse severne obmorske pokrajine. Pa te lepe načrte so preprečile evropske vlesile, na čelu jim Rusija. Od tistega časa pravzaprav izvira ljuta mržnja Japoncev do Rusije. Po zadnjih, proti tujezemcem naperjenih nemirih je Rusija zasedla Mandžurijo.

Japonska sedaj ni mogla vzeti za povod nesporezumljenja Mandžurijo, saj je vendar takrat Rusom sama priznala, da smejo zasesti to pokrajino, čeprav samo začasno. Zato je vzela kot pretvezo Korejo. Japonci smatrajo Mandžurijo in Korejo življenjskega pomena za-se, in sicer v gospodarskem oziru.

Rusija je odnehala v vseh važnih in bistvenih točkah, tičočih se Koreje.

* * *

Japonci so male rasti, njih koža je rmenkasto-bela, lase imajo brez izjeme črne in le redko brado. V duševnem oziru se odlikujejo pred vsemi drugimi Azijati. Japonec je zelo delaven in hraber, pred vsem pa ljubi

PODLISTEK.

Na klopici.

Spomini na Kranj.

Konec.

Od tega časa je še rajše zahajal na klopico. Minil pa je tudi malokateri dan, da bi se ne izprehajala tod mimo Ančika z bratcem in sestrico. In ker sta se otroka — očitno, pozabivši »doktorja« — vsakokrat pomudila pri Mraku, postati je morala tudi ona, kar je dajalo povod kratkim pomenkom. Tako so postali kmalu dobri znanci v kljub temu, da Mrak ni več vedel o njihovih rodbinskih razmerah, kakor da so z bolešno materjo v bližnji vili na letovišču in da je njihov oče Prodnik, sodnijski svetnik v glavnem mestu.

Med tem pa se je vršil v Mraku dušni prevrat; Ančika mu je postajala vedno bolj sredotočje njegovih čustev. In tako je prišel nekoč na klopico s trdnim sklepom, da Ančiki brez ovinkov razodene svojo ljubezen.

Ko je sedel na klopici oziraje se po poti, kdaj da se bo prikazala izza ovinka ona z otrokoma, zasliši glasno govorjenje in smejanje. Njen glas je spoznal. Slišal pa se je tudi neznan moški glas in to ga je vznemirilo.

Že sta pa pritekla Idka in Stanko do njega, kričeča oba naenkrat:

«Ančika gre pa z gospodom ženinom!» Kar sapo so zaprle Mraku te otroške besede. Komaj je izjecljal: «S katerim ženinom?»

«Ki nama je grenka zdravila dajal,» je bil kratek odgovor. To je bilo Mraku dovolj. In ker otrokoma najbrž njegova današnja pustost ni ugajala, se nista kakor drugokrat pri njem pomudila, ampak takoj naprej odtekla.

Že pa se je prikazala izza ovinka Ančika, njej ob strani pa mlad gospod s črno brado. Bila sta v živahnem razgovoru.

Mraku je pri tem pogledu kar kri oledenela. Najrajše bi se bil skril; pa ni bilo več mogoče. Mehanično je privzdignil klobuk, ko sta prišla do njega; Ančika pa mu je odzdravila z običajnim nasmehljajem.

Ko sta odšla mimo njega, mu ni bilo več obstanka na klopici. Odpravil se je proti domu, v glavi pa mu je vrvelo in šumelo. Hudoval se je nad celim svetom in bi se bil rad tudi nad Ančiko, ko bi se bil mogel.

Vendar iskrico upanja je še imel, tolažeč se, da otroškim besedam ni slepo verjeti. Vsekako je potreboval še verodostojnejšega pojasnila in ponudila se je prilika, ki mu je, kakor je mislil, tudi v tem ustregla.

Ko je zvečer, kakor po navadi večerjal v gostilni, pogovarjala sta se pri sosednji mizi dva mu znana gospoda o letoviščarjih. In Mrak je dobro slišal, ko je jeden njiu pripomnil, da je v obitelji sodnijskega svetnika Prodnika danes ženin v posetih. Tudi je slišal poleg drugih njemu neznanih imen imenovati nekaterikrat Ančiko. In naravno je, da jo je njegova razburjena domišljija takoj spravila v zvezo z ženinom.

snažnost. Kar se tiče značaja, je Japonec nezaupen, lažniv in maščevalen ter zelo udan nenravnosti. Najbolj razširjena vera na Japonskem je Sin-to ali Kami-no-mitsi, po našem pot duha. Kot najvišje božanstvo se smatra solnce. Šolstvo, kakor tudi država sploh je urejena na evropski način. V armadi imajo Japonci uvedeno splošno vojaško dolžnost. Na Japonskem imajo cesarja ali mikado, ki se zove Mutsu-Hito. Ta je vpeljal ustavo in državni zbor po evropskem vzgledu.

* * *

V noči od 8. na 9. t. m. so japonske torpedovke napadle rusko brodovje pri Port Arturju in poškodovale tri ladje, ki so bile izven pristanišča. Da niso prej Japonci oficijelno napovedali vojne, temveč so na tako zavraten in tolovajski način napadli rusko brodovje, je Japonska grešila proti mednarodnim običajem. Na ruskega carja Nikolaja II., ki je bil sicer nasprotnik vojne, je to napravilo kaj slab vtis. Vsled tega je v torek popoldne ob 3. uri napovedal Japonski vojno in izdal obenem na ruski napad oklic.

Avstro - Ogrska, Nemčija, Francija, Nizozemska in Združene države ameriske so se izjavile, da se ne bodo vmešavale v to vojno. Vprašanje je le, kako stališče bo zavzela Anglija.

Minister Goluchowski je v odseku ogrske delegacije rekel, da mora Avstrija varovati najstrožjo nevtralnost glede Rusije, tako tudi glede Japonske. Nihče ne sme tema državam prodajati orožja in sploh vojnih potrebščin.

Italijansko vseučilišče. Vlada se še sedaj ni odločila, kje bode sedež bodočemu italijanskemu vseučilišču. Listi poročajo, da je cesarski namestnik grof Göess sam proti ustanovitvi italijanskega vseučilišča v Trstu, češ, da bi bila prisotnost večjega števila italijanskih dijakov povod mnogim nemirum. Grof Göess misli, da bi bil pripraven kraj za italijansko vseučilišče Gorica.

Tedenske politične vesti. Vojno ministrstvo je odložilo letošnje vojaške nabore za en mesec. — Bolgarski listi pišejo, da se mobilizira vsa bolgarska armada, da bi Turčija ne mogla v Kavkazu napasti Rusije. — V francoskem senatu razpravljajo sedaj o preosnovi srednješolskega pouka. — Turška vlada je naznanila velesilam, da se je v Plovdivu 400 vstalev lotilo mohamedancev, ne da bi krajevne oblasti preprečile napad.

Sicer ga je mikalo, od znanih gospodov še natančneje o tem poizvedeti. Vendar se je bal, da bi ga njegova nenavadna razburjenost ne izdala in ga tako izpostavila upravičenemu zasmehovanju. Zato je proti svoji navadi kmalu vstal in odšel iz gostilne s trdnim prepričanjem, pri čem da je glede Ančike.

Ta prevara ga je hudo bolela, ne toliko, ker je izgubil nado, da bi postala Ančika kdaj njegova žena, kolikor zato, ker je bilo njegovo samoljubje hudo užaljeno. Zdaj je korenito obratunil z ženskim spolom. Prejšnje čase je zabavljal čezenj iz navade ali pa, ker je bilo tako moderno med samci; zdaj pa je mislil, da ima za to vzroka dovolj. Sam se je prepričal, kako so ženske lokave. Kako porogljivo se mu je nasmejala, ko mu je viseča ob roki ženina odzdravila! To se pač roga njegovi lahkovernosti! In prav ima! Vsaj je že vendar dovolj star — ogledalo mu kaže tuptam že kako belo nitko na glavi — da bi bil lahko pameten.

Tudi prej mu tako omiljena klopica je zdaj prišla pri njem v zamero. Takoj drugi dan je sklenil, ji dati slovo za vedno. In to ne bo težko. Čez nekaj dni se pričnejo počitnice; tedaj bo pa šel v svojo rojstno vasico in ne bo se mu treba s klopice ozirati proti domači planini. Ko pa pride nazaj, pa itak vreme ne bo več ugodno za bivanje na prostem. In tako je tudi storil.

Dopisi.

Is Smlednika. Dne 26. m. m. so imeli zapoški farani posebne vrste vasovalca. Pri večjih hišah je nekdo zjutraj ob 4. uri trkal na okna. Ker je ta vasovalec še bolj neznan po Zapogah, zato se mu je tudi ponekod pripetilo, da je pri oknu namesto volilca, katerega je iskal, zapazil kako osebo, oblečeno v belo tančico, ki sicer ni v navadi pri sprejemu takih gospodov. Kdo pa je bil ta vasovalec? Neki gospod s črno suknjo! Kaj je pa iskal tako zgodaj pod okni? Volilcev. Dobil jih sicer ni mnogo, a vendar dovolj, da je sedaj dobil stolček v občinskem odboru. No, »Slovenec« piše, da so nasprotniki napeli zadnje moči ta gospod je pa napel prve moči, ravnanje se po gestu: »Rana ura — zlata ura«. — Drugi agitator pri teh volitvah je ravnal bolj premeteno. Seveda on je že bolj izšolan, kar seveda sam ne ve, pač pa mu povedo drugi gospodje, ki so še bolj izšolani kakor on. Vsled tega so v teh rečeh bolj prebrisani kakor zapoški agitator-zupnik. Omenjeni drugi agitator je dal poklicati več žensk-volilk k sebi na dom, t. j. v hišo, ki je največja v Smledniku in ki stoji malo na gričku. Da je bila stvar bolj tajna, ni peljal žensk v svojo sobo, temveč v kuhinjo. Tam so iste podpisale nek papir, ki se je pri volitvi izpremenil v »volilno pooblastilo«. Neka žena morebiti še danes ne ve, da je moral smleški kapelan pustiti za tisti dan šolski pouk, samo da je mogel oddati glas »zavedne« volilke. To so bile le nekatere izmed priprav za oni »veliki dan«. Ko je prišel omenjeni dan, izpremenila se je kuhinja gospoda župana v — pisarno. Čemu?...

Is Kroke. Vedno lepše sadove poganjajo Marijine družbe. Škof jih je ustanovil, da bi zajezil ples, a znano je, da nikdo toliko, tako divje in razuzdano ne pleše kot osvetinčane device in ožlindrani devičarji. Ti svetohlinci mislijo, da bodo živi zlezli v nebo in tiho zaničljivo gledajo druge poštene ljudi, ki niso obljubili devištva, a ga vendar bolj drže kot oni. Zraven pa obrekujejo, pobijajo mirne ljudi, žganjarijo brez konca in kraja ter delajo pohujšanje. Dan za dnem se sliši o nemarnostih klerikalnih junakov. Izgovarjajo se, da se povsod dobe pleve, da je bil tudi med apostoli Judež. A da ta izgovor ne velja, kaže slučaj, ki se je pred kratkim pripetil v Kropi. Riba pri glavi smrdi, pravi pregovor. Če je načelnik kakega društva ničvrednež, kaj si moramo potem misliti šele o drugih članih. — V Kropi se je naddevičar, prednik brumnih in fajmostru zvestih članov Marijine družbe za

Bil je že več tednov na počitnicah in nad knjigami in drugim razvedrilom je docela pozabil Ančike. Ko pa nekoč razgrne ravnokar s pošto došli dnevnik, bere med anonsami sledeče naznanilo: »Dr. Ivan Bolte in Amalija Bolte, roj. Prodnik, poročena.« Ta notica je vzbudila njegovo začudenje. Kako Amalija, vsaj ona je vendar Ana! Razni dvomi so se mu začeli vzbujati. Hotel je že nekemu znancu v mesto pisati. Toda premislil si je, meneč, da ni nemogoče, da jo otroka in znabiti tudi drugi domačini za Ančiko kličejo, da pa je njeno pravo ime Amalija. In živel je kakor prej, srdeč se na vse ženstvo, Prodnikovih pa ni on jemal nikomur v misel, drugi pa njemu ne.

Minilo je leto in dan. Mrak se je vestno držal svojega sklepa in od lani ni bil več na klopici. Zdaj pa ga je lepo vreme spet začelo vabiti v prijazno zatišje. In slednjič ga je tudi res izvabilo. Ali je vredno — tako je modroval — da bi se zaradi jedne ženske izogibal prostora, ki mi je tolikanj ljub! Da bi Prodnikovi bili tudi letos tukaj kje na letovišču, ni slišati. In ko bi tudi bili, Ančika se gotovo doma drži svojega mladega moža.

Tako je kakor nekdanj spet redno zahajal na klopico in se oziral v domačo planino, težko pričakujoč, da se pričnejo počitnice, ko bo mogel v svojo rojstno vasico.

Neki dan sedi spet tukaj, zamaknjen v svoja navadna modrovanja, pust in zlovoljen, ne da bi vedel zakaj. Kar

miadini pretekli teden pritepel v kramarijo »pri Grogorčku« in si prisvojil klobas, cukra, mila in druge ropotije. Gotovo se je hotel za pust oskrbeti in napraviti sebi in svojim katoliškim tovarišem pustno večerjo. Pa ni imel sreče! Zasačili so ga in moral bo iti pokoro delat v novo sodnijsko poslopje v Radovljici. Vemo, da ima vsakdo slabosti in ne bi morebiti tega pisali, ko ne bi kroparski fajmošter vedno hvalil in priporočal Marijine družbe, kakor bi človek zunaj nje ne mogel biti pošten. Mogočnemu fajmoštru Hönigmanu pa čestitamo, da si je vzgojil tako armado! Poprej so Kroparji pošteno živeli, in če jim je zmanjkalo za sok, šli so po hribih in so pošteno nabrali in naberačili, česar niso imeli. Sedaj pa, ko vladata Kropo fajmošter Hönigman in njegov udani priganjač, župan Hafner, po domače »Ješprenček«, so jeli njuni največji ljubljenci in stebri katoliške stranke segati po tujih klobasah. Bog blagoslovi, gospod fajmošter! Smili se nam pa za slepijeno kroparsko ljudstvo, ki še vedno dirja za svojim debelim fajmoštrom, čeravno vidi, kakšne sadove rode njegova toliko hvaljena društva.

Z Bleda. (Občinske zadeve.) V razpoloženem občinskem računu se razvidi, da je bilo v pretečenem letu občinskega denarnega prometa 27.750 K. Občinski proračun, kakor tudi letni račun, sta bila po javnem razglasu v postavni dobi razpoložena v pregled vsem davkoplačevalcem. Priznati se mora, da je v najlepšem redu. Kar se tiče uradovanja in reda v občinski pisarni gre vsa čast našemu tajniku in posestniku gospodu D. Repetu. Opozarjamo gospode iz sosednjih občin, naj si ogledajo občinsko upravo na Bledu, in gotovo bodo spoznali, kako potrebna je povsod občinska hiša, kjer bi bila stalna občinska pisarna, notri pa seveda tudi zmožen občinski tajnik, zakaj le tako se bo prišlo hitreje naprej in tudi davkoplačevalci se bodo bolj zavzemali za dobro napredno občinsko gospodarstvo. Gorjalec.

Iz selške doline. Silno deževje, ki se ta in pretekli teden pojavlja, je škodovalo cestam toliko, da se da le s težavo voziti po njih; živina, vozovi vse se kvari, poleg pa trpe še vozniki, ki morajo gaziti debelo blato in priganjati ubogo živino. Ceste izgledajo ravnotako, kakor bi jih preoral s plugom. Tudi vode naraščajo in bati se je povodnji. Posebno Sora je začela prestopati svojo strugo. Dobro je, ker je po hribih snežilo namesto deževalo, sicer bi bili že travniki in njive pod vodo. Kako potrebna

zasliši po poti navzgor korake in znane glasove. Kakor elektrizovan se zgane spoznavši, kdo da prihaja. Umakniti se pa ni hotel, naj pride, kdor hoče. Odprl je knjigo in se navidezno vglobil v njo. Ni pa trajalo dolgo, ko pridejo do klopice Ančika, Idka in St. Iko.

»Dober dan, gospod profesor! Kako ste ponosni! Še ne pogledate nas več!« ga ogovori Ančika.

Mrak pa hladno odzdravi, potem pa trpko pristavi:

»Kako bi pa mogel misliti, da bi Vi svojega mladega soproga puščali doma in brez njega hodili sem gor!«

Ančika se pa pri teh besedah prisrčno nasmeji, da se pokaže vrsta belih zobkov, ki se jih Mrak že lani ni mogel nagledati, ter pravi:

»Mojega soproga! Od kdaj sem pa omožena? Gospod profesor, se pač le šalite! Oprostite! Mudi se nam na vrh. Gori nas čaka sestra Amalija in njen mož dr. Bolte,« in priklonivši se odide z otrokoma.

* * *

Preteklo je že nekaj let. Mrak pa še vedno rad hodi na klopico sedat. Vendar je redkokdaj sam. Ob strani mu je ljubljena žena Ančika, pred njima pa skačeta hčerka in sinko, verni podobi Idke in Stanka. V tej veseli in zgovorni družbi pač ni mesta njegovi nekdanji samski slabovoljnosti in pustemu modrovanju. Marsikak dan popozabi celo ozreti se na tolikanj drago mu Veliko planino.

V. K.

bi bila že enkrat regulacija Sore! Toda nič upanja ni, dokler nameravajo dr. Krek in dr. Šustersič razgrajati v deželnem zboru. Ta katoliška gospoda res nima srca za ljudstvo! Povsodi se oglašajo za podpore, pa ni nič upanja, ker deželni odbor ne sme na svojo roko dovoliti ničesar. Ubogi kmet, ki največ trpi pri tem, pa še vedno slepo uboga tisto duhovščino, ki ga je prisilila, da je volil dr. Šustersiča in druge take katoliške razgrajace. Kdaj se bode spameloval?

Novičar.

Na Gorenjskem

Osebnosti. Naučno ministrstvo je imenovalo kiparja Ivana Vurnika v Radovljici konservatorjem centralne komisije za preiskavo in ohranitev zgodovinskih in umetniških spomenikov. — Prestavljena sta gg.: davčni pristav v Kostanjevici Albert Rooss v Radovljico in davčni praktikant v Kranjski gori Rikard Koller v Škofjo Loko.

Papež — agitacijsko sredstvo. Prva politična izjava papeža Pija X. je izšla pred kratkim pod naslovom: Motu proprio (iz lastnega nagiba). Tendencia te izjave gre na to, omejiti vtikanje duhovščine v politične zadeve in vrniti jo zopet na cerkveno polje. Posebno uničujoče se je izrekel sv. oče o delovanju krščanskih socializmov. Lahko umevno je, da je bila ta izjava zelo neljuba ljubljanskemu škofu, katerega danes vodijo in komandirajo nekateri kapelani-kričaci. Kako neprijeten je tem duhovniškim politikastrom papežev spis, sledi že iz tega, da ga še do danes niso dobesedno objavili, četudi je papež to zaukazal. Da bi si škof pomagal iz te zadrege, peljal se je v Rim in, ko se je vrnil, obelodanil je v »Slovencu« dozdevni uspeh svojega potovanja. Kakor trdi škof v »Slovencu«, je razjasnil papežu vse politične razmere na Kranjskem od socialnega vprašanja, do borbe za volilno reformo in do obstrukcije v deželnem zboru. Za temeljito poročanje o vseh teh vprašanjih bi bil potreboval škof več ur in nam se je »Slovenčev« poročilo zdelo na prvi hip zelo razblinjeno že zaradi tega, ker »Slovenec« ne pove, ali je bil škof v avdijenci enkrat ali večkrat, ali vsaj koliko časa je trajala avdijenca in ali je imel škof sploh časa dovolj razmotrivati vsa ta vprašanja. Neresnično je poročilo prav gotovo v tistih točkah, kjer trdi škof, da bi bil papež njemu nasproti razlagal svoj »Motu proprio« drugače, nego se po jasnem njegovem besedilu more tolmačiti. Ne glede na to pa bi mi povdarjali še neko drugo stran. Mi trdimo, da je škof s svojim poročilom v »Slovencu«, če ne že s svojim potovanjem v Rim, zagrešil zopet eno onih političnih nerodnosti, ki so mu menda prirojene. Ali se škofu ne zdi, da se gre tu za strogo politične in necerkvene zadeve kranjske dežele, ki je pod žezlom habsburške krone in, ali škof ni klical papeža za razsodnika v zadevah, v katerih ima odločevati le avstrijski cesar. Kaj brigajo papeža vodovodi in ceste na Kranjskem in kako pride papež do tega izreči svojo sodbo o kranjski obstrukciji? Nikdar ne verjamemo, da bi bil papež tako nepreviden, da bi šel Antonu Bonaventuri na led, in da bi na ljubo škofu Jegliču posegal v prerogative avstrijskega cesarja. Vsaj vendar ve, da se ima ravno našemu cesarju zahvaliti za tujaro, vsaj ve, da naš cesar pošilja v Rim darila po 40.000 zlatov in da je sploh boljši katoličan kot ljubljanski škof z vsem svojim kapiteljnom. Že iz tega vidi vsakdo, da se gre tu le za agitacijsko sredstvo, ki je pa še prav nespretno zasnovano. In mi bi se prav nič ne čudili, če bi škof Jeglič, ki hodi tolikrat na Dunaj, da bi iztrgal iz rok pravice kakega obsojenega duhovnika, še enkrat čutil prav živo to svojo netaktnost na lastni koži. Za take zadeve imajo pri dvoru zelo tenak čut, in škofova brbljavost zna doseči resen negativen uspeh.

»Motu proprio« Antona Bonaventure. Missia je odšel v solčno Gorico in v belo Ljubljano je prišel Jeglič. Za prvim, ki je na Kranjsko prinesel osodepolni klerikalizem, bi bili najrajše pokadili ajdovico, družega pa smo sprejeli z največjim sijajem v nadi, da bo klerikalizem zopet odpravil. Bridko smo se v njem varali. Selten kommt was besseres nach! Diplomats Missia je nastopal vsaj z rokavicami, fanatik Jeglič pa tiči z obema nogama

v gorenjskih «štibalih». Žnjim je napočila na Kranjskem doba procesij, romarskih izletov, Marijinih družb i. t. d., z eno besedo doba prav navadnega kmečkega tercijalstva, ki je zoprno naobražencu, kakor priprostemu človeku, če ni namreč hinavec ali revež na duhu. Da je to smer napravil v nekaj sistem, je škof lansko leto sklical dijecezansko sinodo, na kateri je zbrana duhovščina morala sprejeti po njem predloženi načrt na popolno preustrojo javnega in zasebnega življenja v ljubljanski škofiji v napominanem smislu. Ta načrt in navodila je Bonaventura izdal v posebni latinski pisani knjigi. S 1. januarjem t. l. so stopila ta navodila v veljavo, po njih se morajo ravnati vsi kranjski duhovniki in škof jim je še posebej raztolmačil vsebino teh določb po posebni okrožnici, ki je bila natisnjena v «Škofijskem listu». Iz tega «motu proprio» Antona Bonaventura posnamemo, da hoče škof vse zasebno življenje potercijaliti, vse javno življenje pa podrediti uplivu njemu pokorne duhovščine. Največ pozornosti obrača seveda vzgoji nežne mladine, ki naj se po katehetih primerno preparira. Ljudje mu premalo molijo in kar največ mogoče hoče omejiti posvetno razveseljevanje. Spravil se je nad gostilničarje, duhovnikom zabranjuje obisk gostiln in najhujši trn v peti mu je ples, zlasti ples ob žegnanju. Kjer bi bil na dan žegnana ples, tam eno leto, oziroma tri leta ne sme biti žegnanja, kar bo pač le veljalo za deželo, kajti škof sam pravi, da teh določb v mestih ni mogoče izpeljati. Sicer pa seveda zabavlja na liberalce ter socialne demokrate in se vmešava v narodno-politične zadeve. Škof obsoja narodnostno idejo, ki zahteva zedinjenja posameznih narodnih delov in ne odobrava načela, da je ljudstvo vir vseh pravic in obveznosti. Zahteva volilno reformo zato, da se to načelo ubije, in pritrdja obstrukciji, ker se žnjo onemogočuje parlamentarizem. O teh pogubnih škofovih nazorih hočemo še govoriti. Danes naj pripomnimo le toliko, da bi bila usoda slovenskega naroda zapečaten, ako bi se izvršilo, kar Bonaventura namerava. — V enem oziru se pa strinjamo s škofovimi ukazi, z onimi namreč, ki določajo, kako naj duhovnik živi. Škof zahteva, da naj duhovnik rabi vsa potrebna sredstva, da si ohrani krono čistosti. Zato naj se izogibljuje duhovniki vsakega prijateljskega razmerja z drugim spolom, naj ne delajo prevečkrat obiskov pri ženskah in naj se ne zabavajo žnjimi. (Ubogi kapelanje!) Prepovedano je imeti ženske na hrani (Medvedkov France v Bečnici, pozor!), jih voditi po ulici, ali se jim kot spremljevalec pridruževati na izprehodih in potovanjih. Z duhovnikom v eni hiši smejo stanovati le ženske, ki so žnjim v krvnem sorodstvu, in le v slučaju, da bi takih ne mogel dobiti, je dovoljeno v hišo vzeti druge ženske kot služkinje. (Kam pa s farovskiimi kuharicami? Svetujemo p. n. fajmoštrum, da vzamejo mesto njih odslužene vojaške kuharje.) Zlasti mlajše, vročerkve ženske se ne smejo sprejemati v farovž. Ženskam ne smejo gospodje dovoliti prostega vstopa v spalnico, dekel ne trpeti pri mizi. Na samem naj ne govoré žnjimi in naj se predolgo ne zadržujejo v njihovih spalnica. Duhovnik naj se nikdar ne pokori svoji dekli, naj ne dovoli, da se vmešava v njegove zadeve in da nastopi kot gospa v hiši i. t. d. O, Bonaventura pozna svoje tiče! Bojimo se le, da bodo ti opomini prav toliko koristili prečastitim in vročerkvim gospodom, kakor po mestih škofov ukaz, da se na žegnanje ne sme plesati...

Poročil se je v sredo, dne 10. t. m. g. Vinko Krek, učitelj v Trbojah, z gđ. Franjo Kržičevo. — Na Breznici se je poročil g. Janko Dolar z gđ. Minko Blaznikovo in g. Tom. Pretnar z gđ. Ivanka Lebarjevo. — V ponedeljek se bo poročil odvetniški konceptant g. Emil Stare z gospico Rozalijo Deisingerjevo iz Škofje Loke. — Poročil se je v četrtek g. Engelbert Gangl, učitelj na idrijski realki in urednik «Zvončka» ter «Učit. Tovarisa», z gospico Jakobino Tomčevič iz Ljubljane. Čestitamo!

Umrli je — kakor smo že zadnjič omenili — v Zagrebu vpokojeni gimnazijski ravnatelj gospod Franc Bradaska. Pokojnik je bil rojen v Kranju. Svojega rojstnega kraja se je vedno spominjal in je prišel prejšnje čase skoro vsako leto semkaj na počitnice. Bil je jako plemenitega srca in radodarnih rok. Podpiral je malone

vsa tukajšnja narodna društva in se udeleževal veselice. Ranjki Bradaska je bil res pravi narodnjak. Lahka mu boji torej zemljica!

Tukajšnja c. kr. gimnazija je danes zaključila I. semester, potem ko so se dijakom izročila izpričevala.

Na Visokem pri Kranju so hoteli dne 5. t. m. zaklati prašiča. Pa se ni pustil kar tako zaklati. Gospodar ga je že z vrvo privezal za nogo, toda prašič odtrga vrv in zbeži na prosto — na polje. Velika množica ga lovi, seveda zaman, kajti nihče se ga ne upa prijeti. Vsled tega teko po lovca, ki ga je ustrelil.

Zahvala. Olepševalno društvo v Škofji Loki tem potom izreka najiskrenejšo zahvalo ob priliki samskih večerov gospoda Mlejnika dne 28./1. t. l. za nabrano svoto 13 K 90 h in gosp. Ankele dne 4./2. t. l. v znesku 15 K, toraj skupaj 28 K 90 h kot veldušni dar v društvene namene. Olepševalno društvo v Škofji Loki, 5./2. 1904.

Slavko Flis, predsednik.

Bralno in pevsko društvo v Dražgošah je napravilo 31. januarja prav prijetno veselico. Na sporedu je bilo petje moških in mešanih zborov, katere so prav dobro zapeli vrli pevci in pevke. Med drugimi je bila tudi Försterjeva «Ljubica». Vršilo se ja tudi srečkanje, ki je prineslo mnogo čednih dobitkov. Pri prosti zabavi v gostilni «pri Beštru» je delovala tudi šaljiva pošta in metanje koriandoli. Narodni pesnik Pestotnik iz Ljuše povedal nam je celo vrsto od njega zloženih smešnih pesmi, ki so vzbujale mnogo smehu. Udeležba je bila mnogoštevilna kljub slabemu vremenu.

Prostovoljno gasilno društvo v Selcih je priredilo v nedeljo 7. februarja v prostorih gospoda Šliberja plesni venček, ki je bil dobro obiskan in je društvu tudi v gmotnem oziru donesl lep uspeh. Vršila se je šaljiva pošta in srečkanje. Od zunanjih gasilnih društev počastil je večer načelnik gasilnega društva v Železnikih g. Košmelj.

Katoliški konzum in zadrega na Očanjici. Prejšnji poslovodja je kar nenadoma odšel in govori se, da so dali katoliški svederci konzum v najem. Pripoveduje se, da hoče bodoči najemnik dobiti tudi gostilniško koncesijo. Opozarjamo prizadete oblasti, naj dobro premislijo, predno se bo dalo tako dovoljenje, ker skoro bo zasmrdelo iz tega društva. — Kaj je vzrok temu? Ali tudi že v tem «vzornem» konsumu čuk poje mrtvaško pesem? Ta konzum, nad katerim je imel posebno dopadajenje dr. Krek, ali bode res šintar prišel ponj, kakor je po poljanskega, bukovškega in druge? Klerikalni svederci, ki so mislili, da se jim bosta cedila mleko in med, so menda sedaj v strahu, da bode vse skupaj sama pristna katoliška žlindra in smir. Bogve, ali bodo še peli: Kaj pa nam morejo?! Morda bi nam pojasnil bivši poslovodja, kaj je pravzaprav vzrok, da se daje konzum v najem.

Dvogovor. A.: V čem se razlikujejo Marijine hčere od drugih deklet? B.: V tem, da gredo druge domov od plesa v Marijinem zvonjenju, Marijine device pa šele jutraj. — A.: Zakaj pa smejote delj ostati? B.: Ker te varuje Marijagreha.

Slovensko bralno društvo v Kranju priredi dne 19. marca 1904 zabavni večer z bogatim sprevedom. Igrala se bo enodejanka «Doktor Hribar». Natančnejši program sledi. Prosiyo se slavna društva, da sa blagovolijo ozirati na ta dan.

Odbor.

Birma leta 1904 se bo vršila na Gorenjskem v dekaniji Ljubljana: dne 17. aprila v Št. Vidu nad Ljubljano, dne 18. maja v Št. Jakobu ob Savi, dne 19. maja v Črnučah, dne 20. maja na Ježici, dne 24. maja v Preski, dne 26. maja v Sori, dne 29. maja v Sostrem, dne 25. septembra pri sv. Katarini in dne 2. oktobra v Šmartnem pod Šmarno goro. — V moravški dekaniji: dne 23. aprila v Ihanu, dne 24. aprila na Brdu, dne 26. aprila na Zlatem polju, dne 27. aprila v Krašnji, dne 28. aprila v Blagovici in dne 8. maja v Moravčah. — V radovljiški dekaniji: dne 10. julija v Begunjah, dne 11. septembra v Kamni gorici, dne 12. septembra na Dobrávi in dne 13. septembra v Mošnjah.

Sokol v Šiški. Pri občnem zboru je bil izvoljen naslednji odbor: Ivan Zakotnik (starosta), Franc Drenik (podstarosta), Gabrijel Brimšek, Mihael Deu, Aleksander Kostnapfl, Franc Kotnik in Pavel Kavčič (odborniki).

Devica orleanska v zadnjem «Gorenjcu» je tako zbodla našega tehanta, da je še v nedeljo zjutraj pri prvi maši javkal čez naš list in vpil, da pišemo zoper vero, zoper Kristusa in seveda tudi zoper duhovne. Radovedni smo, če se bo Koblar kdaj naveličal teh neslanosti. Če bi saj kaj novega povedal! Venomer tarua, da pišemo zoper vero, dokaza za to pa ne doprinese nikacega. Prav tako v nedeljo. Ali mar ni vse res, ker smo pisali v članku «Krivoverka-svetnica»? Namesto da zabavlja, naj raje ovrže naše trditve. Seveda bi bilo nerodno, ako bi tudi širše občinstvo izvedelo, da so pred več stoletji katoliški duhovniki devico orleansko kot čarovnico in krivoverko zažgali na gromadi in da sedaj hočejo zopet katoliški duhovniki isto «coprnico» napraviti za mučenico in svetnico. Ali za tako pohujšanje pač ni nikake nevarnosti, kajti naš vse časti vredni fajmošter sam je v nedeljo povedal, da je «Gorenjec» «umazan listič, katerega imajo le še po nekaterih hišah»! Čemu tedaj tako bevskanje na prižnici, če «Gorenjca» nihče več ne čita? No, poslušalci so se mu smejali, ker dobro vedo, s kakšno zavistjo in jezo Koblar vsako soboto opazuje izza farovškega okna odjemalce, ki hodijo po «Gorenjca», smejali pa tem bolj, ker je «Gorenjca» imenoval «umazan listič» prav tisti možakar, ki uradno potrjuje neresnice in ki je bil šefredakter v resnici umazanega, falotskega in ciganskega «Slovenskega Lista».

«V Sahari.» Za današnjo maskarado se kaže mnogo zanimanja. Priglasenih je tudi že več novih skupin. Dekoracijska in slikarska dela v sokolski telovadnici so bila včeraj dokončana. Pri plesu svira vojaška godba iz Gorice. Vstopnina za osebo 1 K, nemaskirani plačajo 1 K globe. Začetek ob poldevetih zvečer. Opozarjamo p. n. občinstvo, naj ne zamudi ugodne prilike, ogledati si to maskarado, ki bo, kakor je sedaj soditi, nadkrilila lansko.

Dvojna mera. Pokopali so v torek gđ. Rozalijo Vidmarjevo, sestro pokojnega knezoškofa Vidmarja. Stara je bila nad 80 let in umrla je popolnem udana v božjo voljo; pač pa je zapustila — skrbno preparirana — za nepotrebne škofove zavode 12.000 kron! Na ta način je kolikor toliko škodovala naši gimnaziji in — kakor so že razmere na našem katoliškem zavodu — se je vsled poziva odločilne inštanace udeležila tega pogreba gimnazijska mladež. Ko so pa 18. jan. pokopali gospo Jero Zorman, ki je tukajšni dijaški kuhinji v oporoki volila 5000 kron, se začasnemu vodju ni zdelo vredno poslati dijake k pogrebu velike dobrotnice. S tem pa nočemo reči, da ni tako odredil za kulisami ravnatelj, ki je na dopustu.

Vodnjakarstvo, katero se je doslej vršilo na primitiven način z obzidavanjem izkopanih vodnjakov, znamenovati ima v poslednjem času velik napredek. Namesto obzidavanja s kamenjem in opeko, vpeljalo se je namreč betoniranje sten. Ta način gradnje vodnjakov ima to prednost, da se vodnjakov obod spušča polagoma v zemljo za toliko, kolikor vodnjaka se izkoplje ter od vrha zopet nadzidava z betonom. Poleg tega so vodnjaki z betoniranimi obodi, napravljeni iz portlandskega cementa, takorekoč za večnost, dočim je iz kamna ali opeke zidane obode treba popravljati mnogokrat. Tem važnejše je to, ako se pomisli, da so ti po novem načinu zidani obodi celo mnogo cenejši, kakor kamenitni ali opečnati. Kdor si torej napravlja vodnjak, opusti naj v lastnem interesu dosedanji primitivni način obzidavanja in naj se odloči za betonski obod. Naš poročevalec je videl na lastne oči pod jako težavnimi razmerami v visoko izkopen in s portlandskim cementom betoniran vodnjak pri delniški pivovarni v Laškem trgu. Naglašati je treba, da ga je izdelal domačin, vodnjakarski mojster Andrej Frantar s Poženka pri Cerkljah. Izvršil je tudi prej že nekaj podobnih del, ki mu delajo vso čast; s tem — o nenaavadno težavnih okoliščinah izvršenem — delom je pa dokazal, da se slovenski dlani in umu ni treba bati tuje konkurence, ki je navadno še tudi mnogo dražja.

Poročil se je gospod Bogomil Remec, c. kr. gimnazijski profesor, z gospico Mici Debevčevno. Bilo srečno!

Rusko-japonska vojna.

Ako primerjamo razmere obeh držav, oziroma njune vojne moči, pač lahko že sedaj računamo, čegava bo končna zmaga. Na morju sta Rusija in Japonska približno jednako močni. Za Rusijo je težavno le to, ker skoro polovica njenega vzhodno-azijskega brodovja tiči v Vladivostoku, katero lukso so šele te dni oprostili ledu, zakaj tamkaj je osem mesecev zima in le štiri poletja, dočim ima Japonska zbrano vse svoje brodovje. Vsled tega je slednje že doseglo prvi dan lep uspeh z napadom drugega oddelka ruskega brodovja v portarturski luki. Rusija ima sicer še močno vojno bropovje v Črnem morju, a tukaj bo najbrž zabranila Angleška prehod skozi Dardanele ali pa sueški prekop. Na suhem je Rusija seveda mnogo močnejša kakor japonska. Listi poročajo, da je v izhodni Aziji že zbranih nad 600.000 mož, nad 200.000 pa jih še odposljejo. V nujnem vojnem slučaju postavi Rusija lahko na bojno polje 9 milijonov vojakov. Japonci razpolagajo na suhem komaj z 300.000 možmi. Ruski vojak more klubovati podnebu in naporu vsake vrste, navajen je izhajati z malim in je skromen tako, kakor noben drugi evropejski vojak. Navajen je tudi slepe pokorščine napram častnikom, njegova disciplina je občudovanja vredna. Japonski pešec zna izvrstno teči, zna misliti in samostojno delati. Noge igrajo pri njem veliko vlogo, a Rus je bolj neokreten. Ruska kavalerija in artilerija je boljša od japonske in se slednja ž njo niti primerjati ne more. Na suhem se Rusiji ni bati poraza, pač pa se lahko primeri, da Japonska zmaga na morju, s čimer pa seveda ni odločen končni uspeh vojne.

Iz Petrograda se je minuli četrtek poročalo o veseli zmagi Rusov pred Port Arturom. Rusko brodovje je zadalo Japoncem velike izgube. Ena japonska oklopnica in dve japonski križarki so bile težko poškodovane tako, da so jih druge ladije morale potegniti ven na morje. Obe poškodovani križarki sta se potopili; mostvo se je rešilo. Tudi japonske torpedovke so hudo trpele. Štiri japonske torpedovke so postale nesposobne za boj, dve sta se potopili, dve sta bili uničeni. 19 japonskih častnikov in 171 mož je mrtvih, okrog 200 pa ranjenih.

Petrograd, 12. februarja. Generalni štab ruske mornarice razglašja, da je bilo v bitki pri Port Arturu poškodovanih šest japonskih ladij, 50 Japoncev ubitih in 150 ranjenih. — Ruska vlada je dobila obvestilo, da ima Kitajska pripravljenih 200.000 mož, s katerimi hoče vdreti v Mandžurijo. — «Novoe Vremja» potrjuje poročilo, da so bili Japonci blizu reke Jalu popolnoma poraženi. — Rusi so pred pristanom Vladivostok vjeli dve veliki japonski ladiji.

London, 12. februarja. Iz Tientsina se poroča in tudi uradno potrjuje, da je pet ruskih vojnih ladij bombardiralo mesto Hakodate, katero je popolnoma porušilo. To je glavno mesto japonskega otoha Jesso, ki šteje 78.000 prebivalcev. — V noči od 10. na 11. t. m. je šlo rusko brodovje iz Portarturja iskat Japonce, katerih pa ni našlo. Iz tega se sklepa, da so japonske ladije v zadnji bitki bile tako poškodovane, da se je moralo japonsko brodovje umakniti v svoje pristane.

Petrograd, 12. februarja. Rusija misli zasesti glavno mesto Kine, Peking, da se s tem zavaruje, da bi Kitajci morda ne mogli pomagati Japoncem.

London, 12. februarja. Na potu v Seoul so nalleteli Japonci na odpor in se je vnel ljut boj.

Novi Jork, 12. februarja. Listi pišejo, da so torpedovke v bitki pri Port Arturu rabile ruske signale in tako premotile Ruse. *

Avstrijska trgovina na Japonskem. Prejšnja leta je znašal izvoz na Japonsko le par stotisočakov, sedaj se pa ceni na 10 milijonov. Največ se speča sladkorja, katerega se je v letu 1903 izvozilo za 7 milijonov K. Papirja se je izvozilo za 2 milijona. Kranjska obrtna družba za železnino je prodala na Japonskem za 50.000 K drata in žrebljev. Mnogo se je izvozilo tudi gumbov, špirita, mila, steklenih biserov, raznih kemikalij in bombažnih predmetov. — Uvoz iz Japonske v Avstrijo znaša okrog 6¹/₂ milijona K. Uvažja se svila, kava, riž in slamnati predmeti.

Iz Škofje Loke se nam piše: Tretji redni občni zbor okrajne hranilnice in posojilnice v Škofji Loki se je vršil minulo nedeljo ob polupeti uri popoldne v mestni dvorani. Obisk je bil dokaj dovoljen. Obširno je poročal o delovanju hranilnice in posojilnice v minulem letu načelnik gospod Lovro Sušnik. Računski zaključek za leto 1903, ki kaže precejšnjo svoto čistega dobička, se je soglasno vzel na znanje in potrdil. Kakor vsako leto, se je tudi letos določilo darovati sledeče svote za dobrodelne namene: mestni občini škofjeloški 400 K (s to svoto se pokrijejo stroški za napravo nove ceste na Studencu), vodovodno društvo v Škofji Loki dobi 1000 K, olepševalno društvo 100 K, družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 30 K, ljudska šola na Bukovici pri Škofji Loki 50 K, «Slovensko planinsko društvo» v Ljubljani 30 K, zavod sv. Nikolaja v Trstu 30 K in dijaška kuhinja v Kranju tudi 30 K. Skupno se je torej razdelilo v dobrodelne namene 1670 K. Za kratko dobo obstoja te okrajne hranilnice in posojilnice je to že izdaten znesek. Želeti je samó, da bi se nesebično delovanje hranilnice tudi v bodočnosti kar najizdatnejše podpiralo. Načelnistvo za tekoče upravno leto se je tako-le konstituiralo: Lovro Sušnik, posestnik, predsednik; Ivan N. Koceli, trgovec in posestnik, podpredsednik; Anton Homan, pek in posestnik, Lev Lavrič, trgovec in posestnik, Nadilo Avgust, zasebni uradnik, in Konrad Pecher, trgovec in posestnik, kot člani načelnistva. Računskim revizorjem so voljeni: Jamnik Andrej, posestnik in klobučar, Kašman Franc, trgovec in posestnik, in Niko Lenček, c. kr. notar in mestni župan.

Občna zbornica. Občni zbor kmetijske podružnice v Lescah se je vršil dne 7. t. m. ob treh popoldne v ondodni soli. — Občni zbor kmetijske podružnice na Selu pri Bledu se je vršil dne 7. t. m. ob štirih popoldne v hiši Ivana Pangerca na Selu.

Drobiž z Gorenjskega. Kolodvor v Žirovnici hočejo še letos razširiti tako, da se bodo ondi ustavljali tudi tovorni vlaki. Občina Breznica je že dobila dotično obvestilo. — Franc Kejžar, hlapec pri Avgustu Novaku, tovarnarju v Železnikih, je z vilami zabodel gospodarjevega, 800 kron vrednega konja. Surovega hlapca so orožniki zaprli. — Ponesrečil se je dne 28. m. m. na Jelovici nad Kamno gorico 51 let stari kajzar Ivan Mohorič iz Nemilj pri Kranju, ko je vlačil hlobove. Nad meter visok sneg ga je zasul in tako storil nesrečno smrt. Nesrečnik je zapustil vdovo in 6 noproskrbljenih otrok.

Križem sveta.

Razne vesti. Naš cesar je nekoliko bolan, vendar njegova bolezen ni opasna. Ima namreč trganje v hrbtu. — Velika nesreča na železnici se je pripetila v Krelcah v Šleziji. Trije vozovi so zdrknili s tira ter padli v brezno, pri čemur je bilo ubitih pet oseb, trideset pa ranjenih. — Knjigovodjo Kuchelmeistra, ki je prisleparil s ponarejenimi menicami 909.000 kron, so te dni obsodili potrošniki v Pragi samo na triletno ječo. — V Pragi so se na ulici stekli nemškonnacionalni in liberalni visokošolci. Več izmed njih je bilo ranjenih s palicami.

Velikansk požar je bil v ameriskem mestu Baltimore. Zgorelo je nad trideset hišnih skupin, med njimi več velikih trgovin, dve banki, parlamentarno poslopje i. t. d. Goreče tramovje je ubilo deset gasilcev. V okolici požara so rušili hiše z dinamitom, da se ogenj ni mogel širiti naprej. Škoda se ceni nad 70 milijonov dolarjev. Baltimore šteje pol milijona prebivalcev in ima 6351 tovarniških podjetij z 80.000 delavci. Ta požar je menda največji, kar jih je kdaj bilo. Zbornica je dovolila za prvo pomoč pogorelcem milijon dolarjev.

4 rabljeni, popolnoma dobri Howe-šivalni stroji

od katerih sta dva še skoro nova, se po 10—20 gld. prodajo. Istotam se dobe tudi vse vrste novi stroji in zraven spadajoči deli. — Povpraša naj se pri

G. Batheltu v Trzinu.

24—2

Gospodarske stvari.

Posojilnica za Bled in okolico. V januarju t. l. je vložilo 41 strank 25.319·37 K, dvignilo pa 36 strank 15.666·68 K. — Dohodkov je bilo 38.028·36 K, izdatkov pa 34.955·37 K, torej prometa 72.983·73 K.

Izvrsten okus dobi kava, ako ji primešate

Vydrove žitne kave

Poskusite! Poštna 5 kg pošiljka 4 K 50 vin.
25—1 frankc.

Vydrova tovarna žitne kave Praga VIII.

Zahvala.

Podpisani Tomaž Štular iz Srakovelj pri Kokrici se najtopleje zahvaljujem vzajemno-zavarovalni banki

„Slaviji“

katera mi je v nesreči požara izplačala celo svoto, za katero sem bil zavarovan, čeprav posestvo že 7 let ni bilo prepisano na moje ime. Vsled tega kar najtopleje priporočam vsakemu ta zavod.

23—2

Tomaž Štular v Srakovljah pri Kokrici.

Zahtevajte

v svoj prid vselej

pristno Kathreinerjevo

Kneippovo sladno kavo

samo v zavojih z varstveno znamko
župnika Kneippa in z imenom
Kathreiner ter se skrbno izogibajte
vseh manj vrednih posnemkov.

08

Zahtevajte „Gorenjca“ po gostilnah in kavarnah!

Posamezne številke „Gorenjca“
prodajajo po 10 vin. v

Škofji Lokl gospod M. Žigon, trafika na
glavnem trgu;

Radovljici gospod Oton Homann, glavna
trafika;

Javorniku gospod Štefan Podpac, trgovec;

Bohinjski Bistrici gospod M. Grobotek,
trgovec.

„Škrat.“

Jedini slovenski humoristično - satirični
tednik, ki prinaša izključno
originalne slike.

11-5

Izhaja v Trstu vsako soboto. Naročnina
za vse leto 6 K, za pol leta 3 K. Posamezne
številke se prodajajo po 10 vin. Zahtevajte
brezplačne številke na ogled!

Zaloga „Belske kisle vode“

Vellacher Sauerbrunnen 4-4

pri Albinu Rantu, Kranj, Savsko predmestje.

1 zaboj (50 steklenic) 8 K.

Najboljše strune za citre, gosli in kitare.

G. Piccoli

lekarnar v Ljubljani
dvorni dobavitelj Nj. Svetosti
papeža

priporoča naslednje izdelke svojega kemično farmacevtičnega laboratorija, ki se izgotavljajo kot sicer vsi drugi medikamenti z največjo skrbnostjo in snaznostjo.

Piccolijeva želodčna tinktura krepi želodec, vzbuja veselje do jedi, pospešuje prebavo in odprtje ter je posebno učinkujoča pri zaprtju. 1 steklenica 20 vin.

Piccolijevo železnato vino se uporablja pri malokrvnih, nervoznih in slabotnih osebah z najboljšim uspehom. Pollitorska steklenica 2 K.

Piccolijevi sirupi iz malin ali tamarinde dajo z vodo pomešani izvrstno in zdravo pijačo. Kilogramska steklenica, pasteurizovana K 1-30.

Zunanja naročila po poštne povzetju.

P. n. odjemalci si lahko ogledajo naš znameniti laboratorij.

II. 199-18

Tedenski sejem v Kranju dne 8. t. m.

Prignalo se je 220 glav goveje živine, 3 telet, 76 prašičev, — ovac, 1 koza, 1 buša, — konj. — 50 kg: pšenice K 8.—, prosa K 7.—, ovska K 6-25, rži K 6-50, ajde K 8-50, ječmena K 6.—, fižol ribničan K 10.—, koks K 11.—, mandalon K 9.—.

Skladišče vina je odprla s 1. febr. 1904 v Kranju Istrska vinarska zadruga

katera posluje že 10 let in si je pridobila
tekem te dobe občno pohvalo ter priznanje
za dobra in pristna svoja vina.

Klet je v hiši Fr. Kuralta.

Kdor želi imeti zdravo in dobro vino, naj pride in
poskusi ter se sam osvedoči o tem.

Cene bodo primerne!

21-1

Meblirana soba

se v novi hiši poleg gimnazije takoj odda (II. nadstropje
na desno).

22-2

Večkrat premišljano!

Glinaste peči,
štedilnike, banje
za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, tepežne in cene
priporoča prva in največja
tovarna
pečij in glinastih izdelkov
August Dreise
115-38
v Ljubljani.

Mestna hranilnica

v Kranju
obrestuje hranilne vloge
po 4 odstotke
brez odbitka rentnega davka
9-4 katerega plačuje iz lastnega.

Stanje vlog K 3,198.040-74. Stanje hipoteknih posojil K 1,969,473-41.

R. LANG, Ljubljana (Kolizej)

tovarna za modroce na peresa
in posteljno opravo, saloge
pohištva.

priporoča vane vrste

modrocev, posteljne vloge, zrcal, podne,
otročjih vozičkov, naslonjačev, poč-
valnikov (sofa, kanape, divan) in
sobe opravo 94-41

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje
zastonj in poštne prosto.

Razposiljanje točno.

Loterijska srečka dne 6. februarja t. l.

Trst: 68 12 60 65 62

H. Suttner, urar

v Kranju

priporoča svojo

izborno zalogo

ur,

zlatnine

in

srebrnine

po

najnižjih cenah.

Ceniki zastonj in

poštne prosto.

Razpošilja se na

vse kraje sveta.

Nikelnasta anker-remont. roskopf. želez-
ničarjem dobro poznana, najtrpežnejša
in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov
stanovitno bel gl. 3-75, najfinejša znam-
ka, gl. 6-50. 140-34

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 144-82

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najoolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastonj.

Kadar pridete v Ljubljano

izvolite si ogledati

v Špitalski ulici št. 5

moj novo urejen, bogato založen **suknen oddelok**,
broječ blizu 1000 različnih vzorcev zadnjih novosti,
modni kamgarn in ševijot, lovsko sukno, dosking, trikot,
peruvijen i. t. d. — **Ostanke** prodajam po zelo znižani
ceni. — Postrežba strogo solidna. Vzorci na zahtevo
poštne prosto.

110 38

R. Miklauc.

Veliki požar

zamore se lahko in naglo pogasiti

samo s

13-4

Smekalovimi brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani
vlečejo in mečejo vodo. V vsakem položaju
delujoče, kretanje brizgalnice nepotrebno!

Pri razstavi gasilnega orodja meseca avgusta
1903 v Pragi bila je naša tvornica R. A.
Smekal odlikovana z dvema največjimi odli-
kovanji, in sicer: **S l. počastno diploma**
za izboljšanje parnih in motor-briz-
galnic ter lestev in z zlato kolajno
za prednosti pri ročnih brizgalnicah
za nove sestave.

R. A. SMEKAL

Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov,
brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesalk
in gospodarskih strojev.

Ljubljanska KREDITNA BANKA v Ljubljani

Podružnica v Celovcu.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem,
prioritet, komunalnih obligacij,
srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu
šre banju.

17-4

Polnovplačani akcijski
kapital K 1.000.000

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne
papije in vnovčuje zapale kupone. Daje pred-
ujme na vrednostne papije. Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje
vojaške ženitninske kavicje.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne
knjižice proti ugodnim obrestim.
Vloženi denar obrestuje od dne
vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Slav. šolskim vodstvom

se udano priporočam za cenj. naročila šolskih tiskovin

Z odličnim spoštovanjem

Iv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Naročajte si prezanimivo knjigo

**Bahovi huzarji
in Iliri.**

Starina slovenskih pisateljev, J. Trdina nam popisuje v tej knjigi osebe in dogodke na Hrvaškem, v oni za hrvaški narod žalostni dobi za zloglasnega Bahovega absolutizma, ko so tudi nekateri naši rojaki igrali pomenljive, pa ne vselej častne vloge. Trdina je znan izborni stilist, način njegovega pripovedovanja je zanimiv, njegov jezik v resnici naroden, bogat in izbrusen.

Kdor si hoče razširiti svoje znanje iz polpreteklosti hrvaškega in deloma tudi našega naroda ter se obenem prijetno zabavati, naj si naroči to knjigo pri založniku 10-5

L. Schwentnerju v Ljubljani.

Cena broš. 3 K, po pošti 3 K 20 h.

JOSIP WEIBL

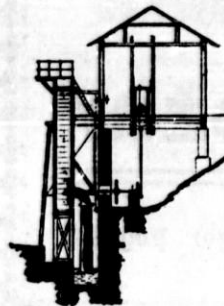
J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, očajilne mize, ograje na miropvoru, obmejno omrežje, vožna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i t. d. 125-37

Specijaliteta: valjični zastori (Rollbalken).

G. Tönnies

17-37

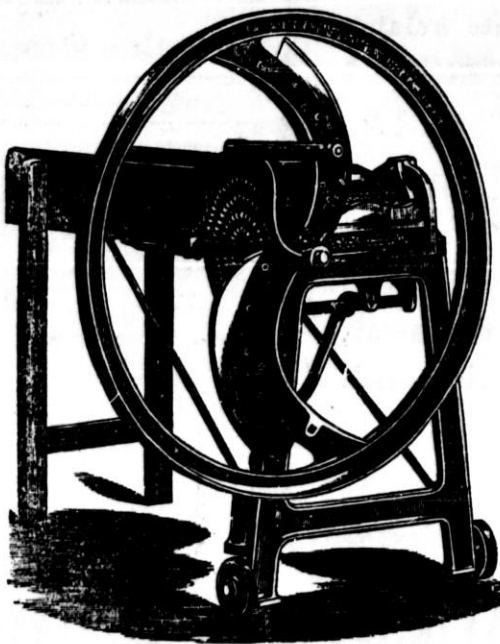
tovarna za stroje, železo in kovino-
livarna v Ljubljani priporoča
kot posebnost žage in vse
stroje za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za
žagine naprave zvezane neposredno
z vrtilom. Sesalno-genera-
torski plinski motorji, naj-
cenejša gonilna sila 1 do 3 vin.
za konjsko silo in uro.

62-48

Trgovina z železnino in špecerijskim blagom**„MERKUR“ Peter Majdič v Kranju.**

Priporoča bogato zalogo
po nizki ceni, kuhinjsko
posodo, mizarstvo, klju-
čavničarsko, kovaško, zi-
darsko, črevljarsko orodje
in orodje za poljedelce,
kakor pluge, lemeža,
vile, železne brane, moti-
ke, sekire, železne grablje;
nadalje štedilna ognjišča,
nagrobne križe, vodne
žage, pile, kovanje za okna
in vrata, žico, žičnike, ka-
tranovo lepko, železno in
pocinkano ploščevino, kar-
bolinej, trsje za obijanje

stropov, vlite kotle. Ve-
liko izber slamoreznic,
plaht za vozove, železnih
peči,

**Roman-in Portland-
cement, traverze,
stare, železniške
šine**

šine za kolesa, podvozi
in drugo železo, sesalke
za vodnjake, cevi in vsako-
vrstno špecerijsko blago.
Zaloga svetilk, zaloga
različnih barv.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemati za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5-60. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 K, za pol leta K 1-50. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvstvo 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši šte. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvo pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.